

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Holbergsgade 2
1057 København K

Sendt til: 2afd2kt@fvm.dk

20. december 2005

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om biavl

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

Ved e-post af 30. november 2005 har Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri anmodet Datatilsynet om bemærkninger til ovennævnte udkast til forslag til lov om biavl.

CVR-nr. 11-88-37-29

Datatilsynet skal udtale følgende:

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

1. Persondataloven gælder ifølge lovens § 1, stk. 1, for behandling af personoplysninger, som helt eller delvis foretages ved hjælp af elektronisk databehandling, og for ikke-elektronisk databehandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register.

E-post
at@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2005-112-0262
Sagsbehandler
Tina Fugl
Direkte 3319 3229

Persondataloven finder således anvendelse på oplysninger om enkeltpersoner. Hvis der er tale om en enkeltmandsvirksomhed, vil oplysninger om ejeren i henhold til § 1, stk. 1, være omfattet af persondataloven. Derimod er oplysninger om kapitalsekskaber ikke omfattet af persondataloven, med mindre dette er udtrykkeligt hjemlet.

Personoplysninger om ejeren af en enkeltmandsvirksomhed, vil således være oplysninger, der skal behandles i overensstemmelse med persondataloven.

2. Af lovforslagets § 2 fremgår, at ministeren kan fastsætte regler eller træffe bestemmelser om fravigelse af reglerne i de i bestemmelsen nævnte retsakter, i det omfang disse indeholder adgang hertil. Det fremgår desuden af lovforslagets § 16, at der skal gennemføres kontrol med biavlerne. Af § 17 fremgår, at der kan fastsættes yderligere regler om kontrol med overholdelsen af loven.

Såfremt det er hensigten, at der skal være adgang til at foretage sammenstilling eller samkøring af personoplysninger i kontroløjemed, skal Datatilsynet anbefale, at dette beskrives i selve lovforslaget.

---

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger. Loven kan ses på Datatilsynets hjemmeside www.datatilsynet.dk under punktet "Lovegivning"

2. I bemærkningerne til lovforslagets § 5, stk. 2, er persondatalovens § 29 omtalt. Datatilsynet finder det uhensigtsmæssigt, at der, som tilfældet er, foretages en konkret fortolkning af persondatalovens regler og undtagelser i lovforslaget. Tilsynet er desuden tvivlende med hensyn til indholdet af de omhandlede konklusioner. Datatilsynet skal derfor anbefale, at afsnittet om persondatalovens § 29 udgår.

3. Datatilsynet forudsætter, at persondatalovens øvrige bestemmelser vil blive iagttaget i forbindelse med de behandlinger af personoplysninger, der vil ske som følge af lovforslagets bestemmelser.

Datatilsynet forudsætter desuden, at Datatilsynet som beskrevet i persondatalovens § 57 bliver hørt, hvis der i medfør af bemyndigelsesbestemmelsen i lovforslaget skal fastsættes bestemmelser, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Med venlig hilsen

Lena Andersen
Kontorchef

Dansk Landbrug

Vesterbrogade 4A
1620 København V
Telefon 33 39 46 00
Telefax 33 39 46 06

Dato 21. december 2005

Fødevareministeriet
Holbergsgade 2
1057 København K
Att.: Lene Broberg

Vedr.: Høring om udkast til forslag til lov om biavl

Dansk Landbrug har modtaget ovennævnte lovforslag i høring. Vi har til det fremsendte følgende bemærkninger:

Indledningsvis skal Dansk Landbrug støtte formålet om at styrke, forenkle og modernisere rammerne for dansk biavl.

Ad § 3:

Dansk Landbrug ønsker, at der fortsat er et selvstændigt nævn med en høj faglighed og som består af repræsentanter fra erhvervet og andre interessenter. Vi finder det væsentligt, at primærproducenter er repræsenteret i det rådgivende udvalg.

Ad. § 9 Stk. 3:

"Staten yder erstatning for tab, der påføres biavleren som følge af iværksættelse af bevaringsforanstaltninger i medfør af stk. 1."

- Hvad med avleren af afgrøder der kræver bestøvning af bier for at producere frø, bør frø/frugt avlerne ikke også kunne opnå erstatning?

Ad. § 15 Stk. 2:

"Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan efter forhandling med vedkommende minister henlægge sine beføjelser efter loven til en anden statslig myndighed eller institution."

- Bør der ud over statslige myndigheder eller institutioner ikke også være mulighed for at overdrage beføjelser til autoriserede virksomheder eller personer?

Med venlig hilsen

Anne Maric Zinck
Dir. tlf. 33 39 46 54
E-mail: amz@dansklandbrug.dk

Sammenslutningen af Danske Erhvervsbiavlere

Formand: Ditlev Bluhme, Olfert Fischers Gade 5, 1. 8200 Århus N

Den 10. december 2005

Fødevarerministeriet, 2. afdeling, 2. kontor
Holbergsgade 2
1057 København K

Vedrørende høring om ny lov om biavl

Det må formodes, at en lov om biavl først og fremmest må have til formål at fremme og styrke biavl i Danmark, uanset at det er naturen, både den vilde og den dyrkede, der drager den største nytte af honningbierne¹.

Set i det perspektiv finder SDE, at foreliggende forslag i hvert fald vil kunne skabe problemer på disse punkter :

- § 5 : Registrering af biavlere og bistader.
- § 6 : Der ydes ikke erstatning for bifamilier, der er angrebet af "skadevoldere".
- § 16 : Adgang til biavlernes private hjem uden dommerkendelse.

I det følgende vil lovforslaget i sin helhed blive kommenteret, men sammenfattende ser det desværre ud til, at der mere er fokuseret på forbud, straf og restriktioner end på biavlsfremmende foranstaltninger.

Ministeren tillægges i **§ 1** mulighed for at fastsætte særlige regler for bier, der indgår i forsøgsprojekter. Opmærksomheden skal her henledes på de forsøg, der i sin tid førte til indførsel af varroamiden til Europa og udbredelsen af den afrikaniserede bi fra Brasilien.

Ifølge **§ 2** skal den danske lovgivning nu overholde eu-direktiverne på de områder, hvor disse er gældende. Her er fx de nuværende bekendtgørelser for flytning og vandring ikke bragt i overensstemmelse med direktiverne. Med en mulig øget vandring i bestøvningsøjemed fra det øvrige EU vil en skærpet overvågning for skadevoldere derfor være fornuftig. Ministeren gives også mulighed for at fravige reglerne, når eu-direktiverne ikke overtrædes. SDE er principielt imod en gradbøjning af regler.

---

¹ I en udredning fra EU-kommissionens Udvalg for landbrug og udvikling af landdistrikter i 1994 blev det anslået, at honningbier varetager 90 pct. af insektbestøvningen for ca. 80.000 plantearter. Honningbiens relative betydning for bestøvning af den vilde flora er voksende i takt med, at antallet af vilde, bestøvende insekter i naturen bliver mindre.

Ministerens nuværende rådgivende nævn, Statens Bisygdomsnævn, tænkes ifølge § 3 udvidet og tillagt et bredere virkefelt, og det vil SDE gerne medvirke til. Det er imidlertid vigtigt at tage stilling til, om nævnet primært skal varetage biavlens interesser, eller om biavl blot indgår som en del af funktionerne. Det skal også holdes for øje, at effektiviteten i næsten alle grupper forholder sig omvendt proportionalt til størrelsen.

Hidtil har biavl og landbruget været ligeligt repræsenteret i nævnet, selv om landbruget har været repræsenteret af forskellige statslige institutioner i stedet for de "jordnære" landbrugsinteresser, og biavlerorganisationerne historisk set desværre har manglet fodslag. Meget tyder dog på, at der kan samarbejdes, når alle foreninger har lige vilkår. Et godt eksempel er løsningen af konflikten på Læsø.

Som tidligere fremført anbefaler SDE, at et "Statens Binævn" bliver sammensat af primær-interessenterne, der direkte er involveret i biernes nektarindsamling og bestøvningsarbejde, altså de tre landsdækkende biavlerforeninger og egentlige repræsentanter for landboforeningerne, gartneri og frugtavl samt skovbruget. Derudover bør der naturligvis fra sag til sag være mulighed for at supplere nævnet med personer, der har en mere specifik viden på områder, der skal behandles.

Systemet med "bi-inspektører" videreføres, som anført i § 4, men virkefeltet tænkes udvidet. Kravet til en inspektør er fortsat, at man har haft bier i mindst 3 sæsoner og er kyndig biavler. Det er efter SDE's opfattelse ikke tilstrækkeligt. Man lærer ikke praktisk biavl ved at have nogle få bi-stader stående i baghaven et par år og eventuelt have gået på et aften-skolekursus for at lære at bygge bihuse. Der skal øvelse til, og jo flere bi-familier, man kommer igennem, og jo flere sæsoner, man har bier, jo større er muligheden for at indsamle tilstrækkelig viden. Der skal derfor suppleres med **obligatoriske kurser** og **prøver** i kendskab til bisygdomme både i teori og **praksis**, samt naturligvis også i almindelig høflig optræden og kendskab til love og bekendtgørelser. Tilsvarende finder SDE det i orden også at kræve opfølgende kurser for kyndige biavlere.

Da en inspektør kommer til at arbejde med biavlere fra alle tre biavlerforeninger, er det vigtigt, man er uvildig og nyder respekt fra alle. En indstilling til bi-inspektør bør derfor ske ud fra **faglige og menneskelige** kvalifikationer, i fællesskab - eller i det mindste fra et flertal af biavlerorganisationerne.

Bemærk : En del inspektører er på efterløn og kan derfor have problemer med at udføre arbejdet indenfor et tilladt timetal.

Det omtales, at "ved flytning rekvireres et flyttesyn af biavleren". I bekendtgørelsen bør det pointeres, at det er den sælgende biavler, der har ansvaret for dette. Det må også gøres ganske klart, hvor og hvordan en eu-biavler skal anmelde sin flytning/vandring til - og fra - Danmark.

Ifølge § 5 tillægges ministeren myndighed til at udstede bekendtgørelser om bekæmpelse af skadevoldere. Disse bekendtgørelser skal som allerede præciseret i § 2 være i overensstemmelse med direktiverne fra EU. Derfor henledes opmærksomheden på bestemmelserne om EU's indre marked, hvorefter der siden 1994 har været fri bevægelighed for varer, herunder bier. En kommende bekendtgørelse for flytning og vandring med bifamilier skal derfor tage hensyn til EF-domstolens afgørelse i sag C-67/97, og man vil fra dansk side ikke kunne opretholde et forbud mod flytning og vandring til Danmark fra det øvrige EU "af bier, det i øvrigt er lovligt at holde i det pågældende område".

Så traves der udenom den varme grød i store cirkler, når det drejer sig om registrering af biavlere. SDE's råd vil være : **Glem det**. Det er spild af ressourcer og kan aldrig gøres tilstrækkelig effektivt - bortset fra i konkrete sygdomssituationer, og det opnåede resultat vil kun være et øjebliksbillede.

En ansøgning om at få lov til at holde bier som på Læsø er ganske utopisk at forestille sig i det øvrige Danmark, ikke mindst fordi biavl er et frit erhverv - og for mange blot en hobby, der kan udskiftes med noget mere interessant fra dag til dag.

Hvad angår § 6 om erstatning for økonomiske tab i forbindelse med bekæmpelse af skadevoldere kan det noteres, at den hidtidige erstatning, der ikke har været pristalsreguleret i flere årtier, kun har været symbolsk. Dette har, ifølge oplysninger SDE er i besiddelse af, betydet, at en del biavlere blot har fjernet tavler, der har været angrebet af ondartet bipest, og sendt disse til omsmelting. Et sådant angreb af ondartet bipest er altså aldrig blevet noteret. Mange gange afleverer biavleren de smittefyldte tavler **uden tilstrækkelig indpakning** til et vokssmelteri, så bier i nærheden har haft fri adgang til at hente smitten hjem til egen bigård. Hvis erstatningen for smittede bifamilier bortfalder helt, vil denne holdning sandsynligvis forstærkes.

Det er også anført, at biavleren kan miste erstatningen - underforstået for raske bifamilier ? - "hvis vedkommende ikke har søgt at begrænse skaden". Søger man ikke netop at begrænse skaden med ovenfor nævnte - men meget u hensigtsmæssige - fremgangsmåde ?

Her er det også vigtigt at overveje, hvad en invasion af f.eks. den lille stablebille vil kunne medføre. Hvis biavleren finder en bille i et bistade, er bifamilien angrebet, og biavleren får derfor ingen erstatning. Der skal ikke megen fantasi til at forestille sig, hvad en biavler foretager sig i den anledning.

SDE vil derfor klart anbefale, at der **altid ydes erstatning i forbindelse med bekæmpelse af skadevoldere, der er omfattet af lov om biavl**. Måske kan niveauet diskuteres, men ikke princippet.

Det vil være en god ide at foretage en regelmæssig undersøgelse for ond-
artet bipest i renavlsområder, der skal godkendes efter § 7. Der sendes jo
bier ud til alle verdenshjørner fra en parringsstation.

Det fremgår ikke klart af bemærkningerne til § 8, hvilke arter af bier, man
anser for "naturligt hjemmehørende arter", men vi formoder, at det drejer
sig om *Apis mellifera ligustica*, *Apis mellifera carnica* og *Apis mellifera cau-
casia*. Det vil være i helt orden at have et forbud mod indførsel af afrikan-
ske og asiatiske biracer, men hvad med *Apis mellifera macedonica*, *anato-
liaca*, *meda*, *cecropia*, *adami*, *cyprica* og *syriaca*, der også er europæiske
racer? Kan vi udelukke dem?

Der kan måske også opstå en akademisk diskussion omkring indførsel af
Apis mellifera mellifera, der ifølge § 9 kun findes på Læsø og derfor ikke
er naturligt forekommende i det øvrige Danmark.

Øvrige kommentarer til § 9 må være, at det endnu ikke vides, om den
igangværende undersøgelse af bierne på Læsø vil føre til det resultat, at
der på Læsø findes "en forholdsvis ren population af *Apis mellifera mellife-
ra* (brun læsøbi)", som anført i bemærkningerne til sag C-67/97.

Når der i bemærkningerne til loven af 1993 og igen i bemærkningerne til
det nuværende forslag skrives, at det "fortsat er muligt at drive er-
hvervsmæssig biavl", tages der ikke højde for det faktum, at visse racer –
f.eks. A.m.m. – kræver 4 til 8 gange så mange bistader som de almindeli-
ge, danske biracer for at give samme udbytte. Erhvervsbiavl er altså ikke
muligt på lige vilkår.

Endelig anføres det, at staten vil dække "ethvert dokumenteret tab", man
måtte lide som følge af "bevaringsforanstaltninger", men hvordan skal en
biavler kunne dokumentere og prisfastsætte et langt større arbejde og
mindre udbytte, før en tvangsudskiftning? Se note ²

§ 10 vedrører erstatninger i forbindelse med biforgiftninger, underforstået
sprøjtegifte. Det skal præciseres, at enhver udbringning af gift i naturen,
herunder de dyrkede marker, er at betragte som en **miljømæssig foru-
rening**.

Det er SDE's indtryk, at der sker langt flere biforgiftninger, end der an-
meldes. Det skyldes primært, at en biavler skal kunne **bevise**, at et be-
stemt bekæmpelsesmiddel i en bestemt mark er skyld i bifamiliernes død.
Tidligere var det tilstrækkeligt at **sandsynliggøre** det, da alle landmænd
alligevel var forsikret i samme selskab, og biforgiftningen var åbenbar.
Om det så stammede fra mark A eller B var af mindre betydning, hvis dis-
se var sprøjtet på samme tid med samme middel.

² Tidligere landbrugsminister Bjørn Westh lovede i februar 1993 "fuld erstatning til alle
berørte biavlere" fra Folketingets talerstol ved fremlæggelsen af loven af 1993. Ingen
biavler på Læsø fik imidlertid én krone i erstatning. De fik i stedet en ny bidronning, for
hvilken der ikke kunne gives racegaranti, da den tilhørte en "genetisk mangfoldighed".

Nu har landmænd ofte forskellige forsikringsselskaber, og disse er ikke umiddelbart indstillet på at udbetale erstatning uden en prøvelse ved retten – og her er det altså beviser, der tæller. Ydermere bliver det også vurderet, om det er "et hædeligt uheld", der ikke udløser erstatningsansvar, eller om der er tale om en "ansvarspådragende handling".

Det er positivt, at Voldgiftsnævnet i **§ 11, 12 og 13** bevares, men der kan opstå problemer med f.eks. prøveudtagning af planter og bier. Det skal ifølge den nuværende bekendtgørelse ske "straks", men da der kun tænkes opretholdt ét voldgiftsnævn, vil prøveudtagningen nemt kunne forsinkes, når voldgiftsmændene skal rejse til den anden ende af landet.

Voldgiftsnævnet bliver også svækket ved at fravige de nuværende regler om fuldbyrdelse af en kendelse, og endelig virker det lidt besynderligt at fjerne muligheden for, at undersøgelsen af bier og planter kan gøres gratis, fordi det er valgfrit at bruge nævnet. Tværtimod vil SDE anbefale, at behandling af prøver altid er en service. Det kan styrke biavlens vilkår.

Fødevareministeren kan ifølge **§ 14** udstede forbud, påbud og regler, og det er naturligvis nødvendigt. Overensstemmelse med eu-regler ligeledes. Om det bliver "proportionalt" vil først kunne bedømmes, når bekendtgørelserne skal udformes.

Det er en fornuftig foranstaltning at uddelegere opgaver, som der gives mulighed for i **§ 15**. Det højner arbejdsmorale i "firmaet", men i SDE vil vi alligevel foretrække, at ansvaret ligger direkte hos ministeren som en anerkendelse af, hvor vigtig biavl anses for at være. Den eneste anden relevante placering kunne være under Miljøministeriet.

I **§ 16** er der lagt op til en yderligere stramning i forhold til den tidligere lov, hvor en almindelig bisygdomsinspektør – uden en dommerkendelse – kunne kikke i biavlernes private skuffer og skabe, hvis han havde mistanke om, at der gemte sig bier dér. Nu er det udvidet til at være reglen, for "det vil ikke være muligt at foretage en opdeling i en forretningsmæssig og en privat del." Skriftligt materiale og computere vil altså fremover kunne blive beslaglagt – for hvad? Våben, narkotika eller børneporno? Nej, for disse forbrydelser er stadig underlagt Grundlovens § 72³ om hjemmets ukrænkelighed. Tænk hvilket ramaskrig, der ville lyde, hvis politiet havde invaderet alle ejendomme i PusherStreet i Christiania uden at have en dommerkendelse! Hvad gør biavl til en så meget større trussel mod samfundet, at der kræves en speciel lov for biavlere? Selvom det kan være en farlig sygdom for bier, er det trods alt ikke fugleinfluenza, vi taler om!

Vi beroliges ganske vist med, at der skal anvendes et "proportionalitetsprincip", men hvem vurderer, hvori proportionaliteten består?

---

³ Boligen er ukrænkelig. Husundersøgelser, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må, hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse, alene ske efter en retskendelse.

Selve udformningen af loven og bekendtgørelserne foregår i Plantedirektoratet. De håndhæves også af Plantedirektoratet, og Plantedirektoratet kan nu også udstede administrative bøder.

SDE tager klart afstand fra denne sammenblanding af lovgivende, udøvende og dømmende magt. Det giver mulighed for et magtmisbrug, der efterlader biavlerne retsløse.

Hvilke personer kan biavleren så forvente, møder op med arbejdsordre fra Plantedirektoratet for at endevende skuffer og skabe ? Blot ganske almindelige biavlere, der har haft bier i 3 år og har fået et bevis på at være "kyndig". Ingen juridisk eller politimæssig uddannelse eller erfaring ⁴. Hvis der ydermere sendes en inspektør, der er medlem af en anden forening, vil sandsynligheden for ikke at indføre "læsø-tilstande" i det pågældende område være omtrent som sandsynligheden for en hvid jul hvert år.

SDE anbefaler at gå langt ad forhandlingens vej, før der anvendes magt. Vi anerkender nødvendigheden af en uhindret adgang til bistader og lagre for tavler og lignende, men **ikke** adgang til biavlerens private hjem.⁵

I **§ 17, 18 og 19** er der igen mulighed for kontrol, forbud, påbud og bøder. SDE vil afvente udformningen af de tilhørende bekendtgørelser, før vi tager stilling hertil. Blot skal det gentages, at vi ikke finder indførelsen af administrative bøder som et tiltag, der kan fremme dansk biavl.

Der er ingen bemærkninger til **§ 20 og 21**.

Med venlig hilsen

Ditlev Bluhme

---

⁴ Hjemmeværnets folk gennemgår adskillige kurser, før de må hjælpe til som f.eks. parkeringsvagter.

⁵ Politiet må uden retskendelse kontrollere, om en skytteforening opbevarer våbnene korrekt, men ikke skytternes private hjem.